

SLOVENSKÁ AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Scenáre vývoja životného prostredia v SR 2020+

Radoslav Považan, SAŽP

Richard Filčák, Dušana Dokupilová,
Prognostický ústav CSPV SAV

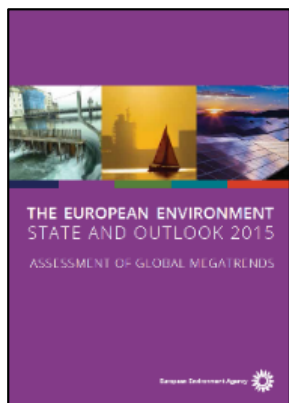
Zmena klímy – výzvy a riešenia

Bratislava, 13. – 15. 11, 2019

AKTIVITY NA SLOVENSKU

Medzinárodná spolupráca (EEA, OECD, Holandsko, Belgicko...) a zapojenie do projektov

Príprava GMT pre Slovensko (konferencie, workshopy, publikácia, kapitola v správe o stave ŽP), vrátane GMT9 Zvyšovanie závažnosti problému a dôsledkov zmeny klímy

NRC FLIS/SOE

Spoločné NRC FLIS/SOE stretnutie (Bratislava, 2017)

- EEA, MŽP SK, SAŽP

NRCs FLIS Pracovná skupina pre GMT a Horizontálne skenovanie

Scenáre vývoja v životnom prostredí 2020+ (2017)

Scenáre vývoja v životnom prostredí 2020+. Udržateľný rast v kontexte ochrany biodiverzity a zmeny klímy.

- autorský kolektív zo SAŽP, MŽP SR, PÚ CSPV SAV

Kľúčová otázka:

(S)plníme ciele do roku 2020 definované v Stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020 a v Stratégii Európa 2020?

- zhodnotenie stavu, trendov, náčrt 3 možných scenárov vývoja a návrh opatrení

pozn. analýzu treba vnímať v kontexte spracovania z r. 2017

SR a ciele do roku 2020 – Zmena klímy

Cieľ 1: Emisie skleníkových plynov, východiskový rok 2005: maximálne zvýšenie o 13 % v roku 2020 v porovnaní s rokom 2005 [v odvetviach iných než systém obchodovania s emisiami (EU ETS)].

Cieľ 2: Energia z obnoviteľných zdrojov do roku 2020: 14 % podiel OZE na hrubej konečnej spotrebe.

Cieľ 3: Podiel energie z obnoviteľných zdrojov vo všetkých druhoch dopravy: 10 %

Cieľ 4. Energetická účinnosť: Kumulatívny cieľ SR do roku 2020 znížiť konečnú energetickú spotrebu o 11 % vs 2001 – 2005.

Cieľ 5: Zameranie na hlavný ukazovateľ produktivity zdrojov meraný pomerom HDP k domácej spotrebe materiálov (vyjadreným v EUR/tona).

Scenár 1 – Základný/Baseline (Progres v rámci trendov)

Predpoklad: Stabilné ekonomické a sociálne prostredie

- *+/- trendy sa nebudú zásadne meniť*
- *hlavné ciele v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov budú vysoko prekročené, ciele OZE splnené a ciele v oblasti úspor energie nebudú dosiahnuté*
- *bude pokračovať zhoršovanie viacerých parametrov v oblasti biodiverzity*

Scenár 2 – Ekonomika na prvom mieste (Neudržateľný ekonomický rast a intenzifikácia konfliktov)

Predpoklad: pokračujúci ekonomický rast sprevádzaný nárastom investícií ohrozujúcich ŽP

- *ŽP vs kapitál tlačiaci na zmiernenie regulácií a „flexibilitu“*
- *hlavné ciele v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov budú vysoko prekročené, ciele OZE splnené, ciele v oblasti úspor energie nebudú dosiahnuté*
- *ekonomický rast - zvyšovanie emisií, nárast výstavby, dopyt po energii*
- *rast konfliktných oblastí: rozvoj biomasy ako cieľ pre zmenu klímy vs OP, zhoršovanie stavu biotopov, fragmentácia krajiny*

Scenár 3 – Životné prostredie ako nechcený efekt (Ekonomický pokles a zlepšenie životného prostredia na úkor sociálneho vývoja)

***Predpoklad: prepuknutie ekonomickej krízy
sprevádzanej poklesom priemyselnej výroby a
nárastom sociálnej polarizácie***

- *pokles počtu investícií ohrozujúcich ŽP*
- *zastavenie výroby v niektorých segmentoch (zmena
v emisiách skleníkových plynov)*
- *zhoršená sociálna situácia (ilegálne výrubby, masívne
využívanie všetkých prírodných zdrojov a pod.)*

Súčasný stav, východiská, trendy – Zmena klímy

Cieľ 1: Emisie skleníkových plynov

Stav a prognóza:

Emisie klesnú o približne 24 %. Ak nedôjde k neočakávaným zmenám, bude tento cieľ do roku 2020 splnený s veľkým pozitívnym rozdielom.

Pozn. pre rok 2013 bol plánovaný maximálny možný nárast o 2,3 %, skutočné emisie ale poklesli až o 19,5 %. V roku 2014 došlo k poklesu zo spaľovania fosílnych palív až o 14,1 %. V roku 2015 poklesli emisie skleníkových plynov už o 23,2 % v porovnaní s rokom 2005.

Súčasný stav, východiská, trendy – Zmena klímy

Cieľ 2: Energia z obnoviteľných zdrojov do roku 2020: 14 %

Stav a prognóza:

Cieľ by mal byť naplnený, ale nebude to automatické a existujú riziká vyplývajúce hlavne zo zmien v podnikateľskom prostredí.

Pozn. cieľom je zvýšiť využívanie OZE v pomere ku hrubej konečnej energetickej spotrebe zo 6,7 % v roku 2005 na 14 % v roku 2020. Výroba OZE dosiahla v roku 2012 hodnotu 10,4 %, v roku 2013 mierne klesla na 9,8 % a v roku 2015 stúpila na 12,9 %.

Súčasný stav, východiská, trendy – Zmena klímy

Cieľ 3: Podiel energie z obnoviteľných zdrojov vo všetkých druhoch dopravy

Stav a prognóza:

Kolísavá tendencia. Naplnenie cieľa závisí na cenovom vývoji a dostupnosti palív a schopnosti vyrábať biopalivá tzv. druhej generácie.

Pozn. v roku 2011 bol podiel 4,45 %, v roku 2012 klesol na 4,19 % a v roku 2013 stúpol na 4,6 %. Od roku 2014 vidíme nárast na 7,6 a v roku 2015 na 8,5 %.

Súčasný stav, východiská, trendy – Zmena klímy

Cieľ 4: Energetická efektívnosť (- 11 %)

Stav a prognóza:

Cieľ energetickej efektívnosti pre primárnu a konečnú spotrebu energie by mal byť naplnený.

Pozn. efektívnosť v priemysle sa zvyšuje a dochádza k rastu za súčasného znižovania spotreby energie. Byty, rodinné domy a verejné budovy sú zateplované.

Súčasný stav, východiská, trendy – Zmena klímy

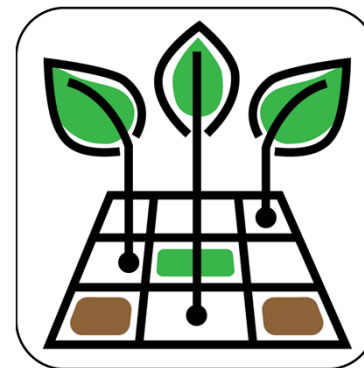
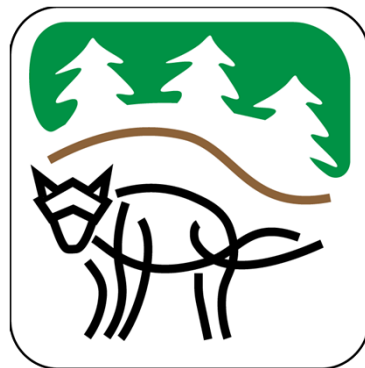
Cieľ 5: Efektívne využívanie zdrojov

Stav a prognóza:

Efektivita využívania prírodných zdrojov sa zvyšuje a dochádza k zlepšovaniu indikátora, za súčasného mierneho znižovania energetickej náročnosti. Spotreba materiálov má klesajúcu tendenciu. Miera recyklácie komunálneho odpadu sa v priemere zlepšuje, ale Slovensko zaostáva za priemerom EÚ.

Súčasná aktivita

- *Scenáre vývoja slovenskej prírody do roku 2050*
- *spracovanie 4 scenárov a BAU scenára participatívnym spôsobom*
- *Podľa vzoru European Nature Outlook, konzultácie s PBL, Holandsko*

Ďakujeme za pozornosť !

Radoslav Považan
radoslav.povazan@sazp.sk

Richard Filčák, Dušana Dokupilová
richard.filcak@savba.sk
dusana.dokupilova@savba.sk